

## **Vakinhoudelijke Programma van Toetsing en Afsluiting** **vmbo-t3**

**Voor leerlingen en ouder(s)/verzorger(s)/voogden**

**Schooljaar 2023-2024**

# De vakken

## **Belangrijk:**

Voor alle vakken, opgenomen in het PTA, geldt dat hoofdzaken van voorafgaande lesstof bekend worden verondersteld.

Bij elk van de afgenomen onderdelen zijn dezelfde hulpmiddelen toegestaan die ook op het Centraal Examen bij het betreffende vak zijn toegestaan, tenzij anders vermeld.

**leerjaar: T3 vak: Aardrijkskunde**

Code PTA	Inhoud	Examen-domein**	Toets-vorm*	Duur	Her-kans-baar	Ge-wicht	Opmerkingen ***
<b>Periode 1+2</b>							
1301	Aardrijkskundig onderzoek in de eigen omgeving die aansluiten bij de examen-eenheden K4 t/m K9 -Verslag en presentatie over het onderzoek. -Bovenstaande is een groepsopdracht.	2/3	PO		Nee	5%	PO eigen omgeving in de vorm van een schriftelijk verslag alsmede een mondelinge presentatie  Inleveren uiterlijk vrijdag 14 december
1302	Thema Grenzen en identiteit.	1/2/3/19/ 20/21/27/ 28/29	SE		Nee	5%	Grenzen en identiteit H5+H6 Toets in PW2 (dec 2023)
<b>Periode 2+3+4</b>							
1303	Thema Arm en Rijk SE H1+H2	1/2/3/13/ 14/15/25/ 29	SE	90 min	Ja	10%	Arm en Rijk H1+H2 Toets in PW4 (15-19 april)
<b>Periode 4+5</b>							
1304	Thema Bronnen van energie SE H3+H4	1/2/3/7/8/ 9/23/29	SE	90 min	Nee	10%	Bronnen van energie H3+H4 Toets in PW5 (17-21 juni)

totaal 30% \*\*\*\*

\*\*\*\* Cijfers uit de voorexamenklas t3 tellen bij AK samen voor 30% mee in het AK t4 SE eindcijfer.

Weging t3 H1+H2: 10%, weging t3 H3+H4:10%, weging t3 H5+H6: 5% en Onderzoek AK: 5%.

\* SE = schriftelijk schoolexamen PO = praktische opdracht

\*\*\* Hoofdstukkenindeling op basis van de gebruikte methode Buitenland 4<sup>e</sup> editie 2023

\*\* Examenblad jaarlaag 2025. Dit zijn de eindtermen [https://www.examenblad.nl/examenstof/aardrijkskunde-vmbo-3/2025/f=/examenprogramma\\_vmbo\\_aardrijkskunde\\_vanaf\\_2014\\_2015.pdf](https://www.examenblad.nl/examenstof/aardrijkskunde-vmbo-3/2025/f=/examenprogramma_vmbo_aardrijkskunde_vanaf_2014_2015.pdf)

In de centrale examens voor BB, KB en GL/TL worden de volgende eindtermen getoetst: 3, 5, 6, 11, 12, 17 en 18. In het centraal examen (CE) voor GL/TL worden bovendien de eindtermen 22, 24 en 26 getoetst. De overige eindtermen worden in het schoolexamen (SE) getoetst. Eindterm 3 wordt zowel in het schoolexamen als in het centraal examen getoetst. De school kan besluiten om de eindtermen 5, 6, 11, 12, 17, 18 – en voor GL/TL 22, 24 en 26 – ook in het schoolexamen te toetsen.

**leerjaar:T3 vak: Biologie**

In T3 worden geen onderdelen afgenomen die meetellen voor het schoolexamen (SE).

**leerjaar: T3 vak: Kunstvakken incl. CKV-\*\*\***

code	PTA nummer en inhoud	Examen-domein	Toets-vorm*	Duur	Her-kans-baar	Ge-wicht (%)	Opmerkingen
<b>Periode 1</b>							
1301	Cultureel Zelfportret 1	KV/K1, 2, 4	PO	3	Ja	10%	
<b>Periode 2</b>							
1302	CA 1: Cabaret/Muziek/Theater*	KV/K1, 2, 3, 4	B + VW	7	Nee	20%	
1303	CA 2: Museum*	KV/K1, 2, 3, 4	B + VW	7	Nee	20%	
<b>Periode 3</b>							
1304	CA 3: Film*	KV/K1, 2, 3, 4	B + GO	7	Nee	20%	
<b>Periode 4</b>							
1305	CA 4: Fotografie*	KV/K1, 2, 3, 4	B + VW	7	Nee	20%	
<b>Periode 5</b>							
1306	Cultureel Zelfportret 2	KV/K1, 2, 4	PO	3	Nee	10%	
<b>Examenstof</b>							

totaal: 100 %

\* It = luistertoets  
md = mondeling

po = praktische opdracht  
pr = practicum

pw = proefwerk  
go = groepsopdracht

b = bezoek  
vw = verwerkingsopdracht

\*Indien een leerling gedocumenteerd afwezig is (in te leveren door de ouders/verzorgers bij de afdelingsleider), maakt de leerling een vervangende opdracht van vergelijkbare zwaarte en inhoud (deze opdracht wordt verstrekt door de docent).

\*\*\* Onder Kunstvakken worden in deze context inhoudelijk de kunstdisciplines beeldende vorming, muziek, dans of drama bedoeld. Het (examen)vak Kunstvak/Tekenen wat in jaar 1 t/m 4 wordt verzorgd staat los van het vak Kunstvakken incl. CKV.

Inhoud examendomeinen zie: <https://www.slo.nl/handreikingen/vmbo/handreiking-se-kunstckv-vmbo/examenprogramma/>

**leerjaar: T3**                      **vak: Duits**

In T3 worden geen onderdelen afgenomen die meetellen voor het schoolexamen (SE).

**leerjaar: T3**                      **vak: Economie**

In T3 worden geen onderdelen afgenomen die meetellen voor het schoolexamen (SE).

**leerjaar: T3**                      **vak: Engels**

In T3 worden geen onderdelen afgenomen die meetellen voor het schoolexamen (SE).

**leerjaar: T3**                      **vak: Frans**

In T3 worden geen onderdelen afgenomen die meetellen voor het schoolexamen (SE).

**leerjaar: T3**                      **vak: Geschiedenis**

In T3 worden geen onderdelen afgenomen die meetellen voor het schoolexamen (SE).

**leerjaar: T3**                      **vak: Kunstvakken2**

In T3 worden geen onderdelen afgenomen die meetellen voor het schoolexamen (SE).

**leerjaar: T3**                      **vak: Lichamelijke Opvoeding**

In T3 worden geen onderdelen afgenomen die meetellen voor het schoolexamen (SE).

## leerjaar:T3 vak: Loopbaanoriëntatie en Begeleiding (LOB)

Loopbaanoriëntatie en begeleiding (LOB) heeft tot doel dat de leerling zich oriënteert op de wereld van opleidingen, en beroepen, waardoor hij/zij in staat is vorm te geven aan de eigen loopbaanontwikkeling. De leerling doet dat met een oriëntatie op een toekomstige opleiding en (loop)baan middels reflectie op het eigen handelen en reflectie op ervaringen. De leerling ontwikkelt de vaardigheid om vorm te geven aan de eigen loopbaan door op systematische wijze om te gaan met de loopbaancompetenties:

1. Kwaliteitenreflectie: wat kan ik het best en hoe weet ik dat?
2. Motievenreflectie: waar ga en sta ik voor en waarom dan?
3. Werkexploratie: waar ben ik het meest op mijn plek en waarom daar?
4. Loopbaansturing: hoe bereik ik mijn doel en waarom zo?
5. Netwerken: wie kan mij helpen mijn doel te bereiken en waarom die mensen?

Deze loopbaancompetenties ontwikkel je tijdens allerlei ervaringen die je opdoet en inzichten die je ontwikkelt gedurende je loopbaan oriëntatieproces. Tijdens zogenaamde loopbaanreflectiegesprekken praat je met je LOB-mentor over je voortgang, over wat je gedaan hebt in het kader van LOB en welke stappen je gaat zetten. Het kernproces bij loopbaanleren is dat je ervaringen opdoet, daarop reflecteert en zo weer een stap verder kan zetten.

### “Loopbaandossier”.

In het dossier slaat de leerling per activiteit een verslag op. In dat verslag staat minimaal aangegeven:

- Doel van de activiteit
- Hoe de activiteit is uitgevoerd
- Wat heb je geleerd van deze activiteit: Beschrijf of wat je ervaren hebt bij je past of niet? En leg uit waarom je dit vindt.
- Wat is een geplande vervolgactiviteit(en)

**Beoordeling** van het loopbaandossier: De mentor beoordeelt per PTA onderdeel of de leerling voldaan heeft aan de gestelde eisen. De leerling levert de verslagen in via de LOB classroom aan de mentor. Daarnaast plaatst de leerling de verslagen en testuitslag als pdf-bestand in zijn loopbaandossier in Magister (onder Portfolio Documenten mapje LOB T4).

Alle onderdelen moeten voldaan zijn.

Leerjaar: T3	Inhoud	Loopbaan competenties	Bewijsvorm	Duur	Voldaan of niet voldaan
1301	Leerling werkt aan profielkeuze-programma	1,2,	Verslag	10	V / NV
1302	LC-DATA interesse wijzer	2	Testuitslag	2	V / NV
1303	Deelname aan een informatiebijeenkomst van een mbo-opleiding.	1,2,3,4,5,	Verslag	4	V / NV
1304	Interview met beroepsbeoefenaar	3,4,5	Verslag	10	V / NV
1305	Leerling onderbouwt de keuze voor het gekozen profiel	1,2,3,4	Pitch	2	V / NV

code	PTA nummer en inhoud	Examendomein	Toetsvorm*	Duur	Herkansbaar	Gewicht (%)	Opmerkingen
<b>Periode 1</b>							
1301	PTA1 H1 Wat is maatschappijleer + H2 jongeren	K1 Oriëntatie op werken en leren K4 Cultuur en socialisatie K5 Sociale verschillen K6 Macht en zeggenschap	PW	50 min	Ja**	20%	<b>Piersonweek 1</b>
<b>Periode 2</b>							
1302	PTA 2 H5 media	K7 Beeldvorming en stereotypering	PW	50 min	Ja**	15%	<b>Piersonweek 2</b>
1303	PTA3 PO media	K2 basisvaardigheden	PO		Nee	10%	
<b>Periode 3</b>							
1304	PTA 4 H9 criminaliteit	K6 Macht en zeggenschap	PW	50 min	Ja**	20%	<b>Piersonweek 3</b>
<b>Periode 4</b>							
1305	PTA 5 H3 politiek	K5 Sociale verschillen K6 Macht en zeggenschap	PW	50 min	Ja**	20%	<b>Piersonweek 4</b>
<b>Periode 5</b>							
1306	PTA 6 Eindproject	K1 Oriëntatie op werken en leren K2 basisvaardigheden K3 leervaardigheden in het vak maatschappijleer	PO		Nee	15%	

totaal 100%

\* It = luistertoets  
md = mondeling

po = praktische opdracht  
pr = practicum

pw = proefwerk  
go = groepsopdracht

- Het cijfer maatschappijleer maakt deel uit van de cijfers die bepalen of een kandidaat geslaagd is of niet. Bij het halen van een 7 of hoger kan dit cijfer zelfs als compensatiecijfer gebruikt worden (als er voor twee vakken een 5 of voor een vak een 4 is behaald).

\*\* Leerlingen hebben voor het vak Maatschappijleer 2 **herkansingsmogelijkheden**:

Bij **herkansing 1** hebben ze de keuze uit: PTA 1 H1 wat is maatschappijleer + H2 Jongeren **of** PTA 2 H5 Media.

Bij **herkansing 2** hebben ze de keuze uit: PTA 4 H9 criminaliteit **of** PTA 5 H3 politiek

**leerjaar: T3**                      **vak: natuurkunde (nask1)**

code	PTA nummer en inhoud	Examen-domein <sup>1</sup>	Toets-vorm*	Duur	Her-kans-baar	Ge-wicht (%)	Opmerkingen
<b>Periode 1</b>							
<b>Periode 2</b>							
1301	<b>PTA 1</b> H5 Licht	K/7 Licht en beeld /K/2 Basisvaardigheden	PW	45	Ja	10 %	Piersonweek 2
<b>Periode 3</b>							
<b>Periode 4</b>							
1302	<b>PTA 2</b> Het weer	<b>K/1,2,3,12</b> V3	PO		Nee	5 %	H2 het weer
1303	<b>PTA 3</b> Bouw van de materie Straling en stralingsbescher-ming	K 1,2,3,11 V3	PO		Nee	5 %	H8 Atomen & Straling
<b>Periode 5</b>							

totaal: 20 %

\* It = luistertoets  
md = mondeling

po = praktische opdracht  
pr = practicum

pw = proefwerk  
go = groepsopdracht

<sup>1</sup> Syllabus NaSk1 2023: [https://www.examenblad.nl/examenstof/syllabus-natuur-en-scheikunde-i-2/2023/f=/natuur\\_en\\_scheikunde\\_i\\_vmbo\\_versie\\_2\\_2023.pdf](https://www.examenblad.nl/examenstof/syllabus-natuur-en-scheikunde-i-2/2023/f=/natuur_en_scheikunde_i_vmbo_versie_2_2023.pdf)



**leerjaar: T3**      **vak: Nederlands**

In T3 worden geen onderdelen afgenomen die meetellen voor het schoolexamen (SE).

**leerjaar: T3**      **vak: Scheikunde**

In T3 worden geen onderdelen afgenomen die meetellen voor het schoolexamen (SE).

**leerjaar: T3**      **vak: Wiskunde**

In T3 worden geen onderdelen afgenomen die meetellen voor het schoolexamen (SE).

# Versnellers

**leerjaar: T3 vak: Duits versnellers**

code	PTA- inhoud	Examen- domein	Toets- vorm*	Duur	Her- kans- baar	Ge- wicht (%)	Opmerkingen
<b>Cijfers uit voorexamenklassen</b>							
De cijfers die zijn behaald in voorgaande leerjaren tellen NIET mee voor het schoolexamen.							
<b>Piersonweek 1</b>							
1401	PTA 1: taalverwerving tbv vaardigheden	MVT K2-3	SO	20'	nee	5%	in lesperiode 1: top 100 woorden * geen woordenboeken
<b>Piersonweek 2</b>							
1402	PTA 2: taalverwerving tbv schrijfvaardigheid	MVT K2-3	SO	20'	nee	5%	in lesperiode 2: zinnenlijst * geen woordenboeken
1403	PTA 3: Schrijfvaardigheid	MVT K3-7 MVT V5	SE	60'	ja	25%	Piersonweek 2 (4-8 dec): persoonlijke mail - thema's schrijven uit map * wel woordenboeken
<b>Piersonweek 3</b>							
1404	PTA 4: Leesvaardigheid	MVT K1-4 MVT V1-3	PW	50'	nee	10%	in lesperiode 3 * wel woordenboeken
1405	PTA 5: Kijk- en luistervaardigheid	MVT K3-5	SE	75'	ja	30%	Piersonweek 3 (5-9 feb): Cito-toets * geen woordenboeken
<b>Piersonweek 4</b>							
1406	PTA 6: taalverwerving tbv leesvaardigheid	MVT K2-3	SO	20'	nee	5%	in lesperiode 4: examenidoom * geen woordenboeken
1407	PTA 7: Spreek- en gespreksvaardigheid	MVT K1-2-3-6 MVT V4	MO	20'	nee	20%	Tentamenweek 4 (18-22 mrt): tekst oplezen, gesprek persoonlijk leven, plaatjes beschrijven * geen woordenboeken
<b>Examenstof</b>							
Examenstof: tekst verklaren							
Toegestane hulpmiddelen: woordenboeken du-ne + ne-du							
Oefenen: examenblad.nl, examenbundel							

\*

SO = schriftelijke overhoring

PW = schriftelijk proefwerk

SE = schriftelijk schoolexamen

MO = mondeling schoolexamen

**leerjaar: T3 vak: Engels versnellers**

code	PTA nummer en inhoud	Examen-domein	Toets-vorm*	Duur	Her-kans-baar	Weging	Opmerkingen
<b>Cijfers uit voorexamenklassen</b>							
	n.v.t.						
<b>Periode 1</b>							
1401	Kijk- en Luister Toets	MVT/V/5 MVT/K/5	PW	60'	Ja	20%	
<b>Periode 2</b>							
1402	Taalverwerving t.b.v. examenteksten (A2 / B1)	MVT/K/2 MVT/K/3	PW	50'	Nee	10%	In lesperiode 2 Examen-idiom (in Classroom)
1403	Leesvaardigheid (B1)	MVT/K/4 MVT/V/1 MVT/V/3 MVT/V/5	PW	90'	Ja	20%	In Piersonweek 2  Hierbij mag een EN-NE woordenboek worden gebruikt.
<b>Periode 3</b>							
1404	Taalverwerving t.b.v. schrijfvaardigheid (A2 / B1)	MVT/K/2 MVT/K/3	PW	50'	Nee	10%	In lesperiode 3 Grammatica (in Classroom)
1405	Spreek- en Gespreksvaardigheid (A2/B1)	MVT/K/1 MVT/K/6 MVT/V/5	MO	20'	Nee	20%	In Piersonweek 3
<b>Periode 4</b>							
1406	Schrijven (A2 / B1)	MVT/K/7 MVT/V/4	PW	60'	Nee	20%	In de tentamenweek  Hierbij mag een NE-EN woordenboek worden gebruikt.

totaal 100%

**leerjaar: T3 vak: Frans versnellers**

code	PTA nummer en inhoud	Examen-domein	Toets-vorm*	Duur	Her-kans-baar	Ge-wicht (%)	Opmerkingen
<b>Cijfers uit voorexamenklassen</b>							
De cijfers die zijn behaald in voorgaande leerjaren tellen NIET mee voor het schoolexamen.							
<b>Periode 1</b>							
1401	Taalverwerving t.b.v. vaardigheden	K2-3	SO	25'	nee	5%	Lesperiode 1
1402	Leesvaardigheid	K1-4 V1	PW	60'	nee	10%	Piersonweek 1
<b>Periode 2</b>							
1403	Taalverwerving t.b.v. schrijfvaardigheid	K2-3	SO	25'	nee	5%	Lesperiode 2
1404	Schrijfvaardigheid	K3-7 V5	SE	90'	ja	25%	Piersonweek 2
<b>Periode 3</b>							
1405	Kijk- en luistervaardigheid	K3-5	SE	75'	ja	30%	Piersonweek 3
<b>Periode 4</b>							
1406	Taalverwerving t.b.v.	K2-3	SO	25'	nee	5%	Lesperiode 4
1407	Spreek- en gespreksvaardigheid	K1-2-3-6 V4	MO	20'	nee	20%	Tentamenweek 4

totaal: 100 %

\* It = luistertoets  
md = mondeling

po = praktische opdracht  
pr = practicum

pw = proefwerk  
go = groepsopdracht so=schriftelijke overhoring

**leerjaar: T3 vak: Wiskunde versnellers**

code	PTA nummer en inhoud	Examen-Domein	Toets-vorm*	Duur	Her-kans-baar	Ge-wicht %	Opmerkingen
<b>Cijfers uit voorexamenklassen</b>							
De cijfers die zijn behaald in voorgaande leerjaren tellen NIET mee voor het schoolexamen.						0%	
<b>Periode 1</b>							
1401	H1 par 1.1 Grafentheorie H5 Rekenen, meten en schatten	K1/K2/K3/K7 K1/K2/K3/K5	pw	90'	Ja	20%	Piersonweek 1
<b>Periode 2</b>							
1402	H10 (T3) Goniometrie H7 Verbanden	K1/K2/K3/K6 K1/K2/K3/K4/ K8/V2/V4	pw	90'	Ja	25%	Piersonweek 2
1403	H1 Statistiek	K1/K2/K3/K7/ V3	po	300'	Nee	10%	december 2023
<b>Periode 3</b>							
1404	H4 par 4.1+4.2 Omgekeerd evenredig en allerlei formules en grafieken H6 Vlakke figuren	K1/K2/K3/K4 K1/K2/K6	pw	90'	Ja	25%	Piersonweek 3
<b>Periode 4</b>							
1405	H7 Verbanden H8 Ruimte meetkunde	K1/K2/K3/K4/ K8 K1/K2/K3/K6	pw	90'	Nee	20%	Tentamenweek
<b>Examenstof</b>							
<b>Boek deel 2:</b> H5 Rekenen, meten en schatten H6 Vlakke figuren H7 Verbanden H8 Ruimte meetkunde							

totaal 100%

\* pw = proefwerk po = praktische opdracht